

Programm ja ajakava

- 16:00 Kadrioru pargi muuseum,**
 (endine vahimaja) ning Kadrioru pargi kontorihoone
 (endine lossi vahisõdurite elamu), Weizenbergi 26
- 17:00 Miiamilla muuseum,**
 endine Kadrioru lasteparki paviljon,
 Koidula 21 C
- 17:45 Poska Maja,**
 Poska 19
- 18:30 Kortereelamu,**
 Weizenbergi 29 (ainult väljast)

AVATUD MAJAD KADRIORG

Avatud Majad on ekskursioonide sari, mis viib arhitektuurihuvilised tuntud hoonetesse, kuhu tavaliselt ei pääse. Ekskursioone korraldab Eesti Arhitektuurimuseum.

14. mai 2015
Tallinna puitarhitektuur, Kadriorg
Grupijuht: Oliver Orro
Eesti Arhitektuurimuseum

Kadriorg

Kuivõrd äsja ilmus esindusliku kogumiku „Tallinna puitarhitektuur“ uustrükk, siis seekordsel Avatud Majade ekskursioonil viime arhitektuurihuvilised taas tutvuma Kadrioru puitarhitektuuriga. Kadriorg on üks Tallinna mainekamaid piirkondi. Vene tsaariperekonna suvelossi ümber 18. sajandi alguses tekkinud asum on kolmesaja aasta jooksul kasvanud kompaktselt ja arhitektuurselt mitmekesiselt linnaosaks. Rohelusse upuvad villad ning moodsad kortermajad on sõbralikuks elukeskkonnaks nii lastega peredele kui privaatsust eelistavatele loomeinimestele. Avalik ruum omakorda – esinduslik park, mereäärsed rohealad, staadion, arvukad söögikohad, kohvikud ja muuseumid – pakuvad mitmekülgeid võimalusi nii puhketegevusteks kui kultuuri nautimiseks. Kadrioru arhitektuuris baroksest lossist ja suvitusvilladest töölisbarakkide ning moodsate korterelamuteni, peegeldub ehedalt kogu piirkonna ajalugu.

Kadrioru pargi muuseum, endine vahimaja

Uus vahimaja ehitati keiser Nikolai I käsil 1828 lossiansambli ümberkorralduste käigus. Projekti koostas arhitekt Christian Filippovitš Meyer. Uus vahimaja ehitati senisest asukohast märksa kaugemale, kohakuti Merealleega lossi Alumise aia külgvärava juures. Uus vahimaja oli väike ruudulähedase põhiplaani poolteise korrusega ehitist, mille lossi poole pööratud peafassaadi kujundas kolmeosaline avatud kaaristu. Peasissekäiguks oli kaaristu tagaseina keskel paiknev tiibuks. Fassaadiesist terrassi piiras puitbalustritest rinnatis. Välises värviviimistluses rakendati Peterburis eelistatud kahe tooni

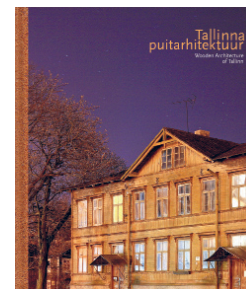
põhimõtet – lubikarva hall ja valge. Hoones oli eeskoda, kolm tuba ja põõning, kuhu viis väike sisetrepp tagaseinas, ning kaks käimlat. Alumisel korrusel oli kaheksa suurt akent, põõningukorrust valgustasid viis ümarakent. Tubade sisustus oli lihtne – ahjude kahlid toodi Tartust, siseuksed ja trepp värviti kollaseks, laed valgendati, seinad kaeti lihtsa värviga, enamik mööblit oli kasepuidust. Alates 1829 on uus vahimaja märgitud kõikidel Kadrioru pargi kaartidel. Aja jooksul vaesestus maja välisarhitektuur mitmete kujunduselementide poolest, kuid ikkagi oli see ainus stiilipuhas klassitsistlik hoone Kadrioru lossiansamblis. 1990ndail demonteeriti amortiseerunud vahimaja ja ehitati uuesti üles täiesti uutest materjalidest, võttes aluseks hoone 1828. aasta välisilme. Vahimajas tegutses kunstimuuseumi uue peamaja valmimiseni ehituse sihtasutuse kontor. 22.07.2006 avati hoones Kadrioru Pargi muuseum ja raamatukogu.

Kadrioru pargi kontorihoone, endine lossi vahisõdurite elamu

1880 ehitati Kadrioru lossi uue vahimaja taha arhitekt Rudolf Otto von Knüpfferi projekti järgi elumaja, eraldi kivist köögi- ja kuurid. Nendevaheline ala ümbritseti kõrge plankaiaga, milles oli suur värav. Selles kahekorruselises puitelamus oli kaheksa köetavat tuba lossivalvurite ja pargivahtide majutamiseks. Maja on neobarokse ilmega ning viimaseid otseselt lossikompleksi kuulunud hooneid, mis restaureeriti (2008). Vahepeal elamuna kasutusel olnud majas asub praegu asutuse Kadrioru Park kontor.

Miiamilla muuseum, endine Kadrioru lastepargi paviljon

Lastemuuseum Miiamilla asub majas, mis ehitati aastatel 1936-1937 arhitekt Villem Seidra projekti järgi Kadrioru Lastepargi peahooneks. Oma aja kohta väga uuendusliku laste vaba aja kompleksi rajas Riigiparkide Valitsus, mille juhatajaks oli toonase riigivanema Konstantin Pätsi vend Peeter Päts. Eesti Spordi Keskliidu eestvedamisel said lapsed siin asjatundlike juhendajate käe all sisukalt vaba aega veeta. Peahoone ees asunud basseinides viidi läbi ujumistreeninguid, mänguväljakutel tegeldi pallimängude ning rütmikaga. Aeg-ajalt võeti ette matkasid Tallinna lähiumbrusse. Peahoone suures einelauasaalis oli üles seatud hinnaline kinoaparatuur. Hoones paiknesid veel riietus- ja pesemisruumid, mängude ja spordivahendite panipaigad, töökabinetid ning ametikorterid. Nõukogude ajal kasutasid siinseid ruume spordikool (jalgrattasõit, ujumine, pallimängud, iluvõimlemine, suusatamine). Hoone oli ka Reet Kriegeri 1978. aastal loodud legendaarse sportantsuklubi “Palestra” kauaaegne treeningupaik. 25. septembril 2009. aastal avati siin Tallinna Linnamuuseumi uus filiaal, Muuseum Mii-Milla-Manda. Alates 15. juunist 2014 on muuseumi uus nimi Kadrioru lastemuuseum Miiamilla.

Tallinna puitarhitektuur
Toimetaja: Leele Välja
Tallinn, 2014

Eesti Arhitektuurimuuseumi ja Tallinna Kultuuriväärtuste Ameti koostööna on valminud rikkalikult illustreeritud mahukas kogumik Tallinna puitarhitektuur, mis käsitleb teema erinevaid ilminguid läbi aastasadade kuni tänaseni. Tegu on esimese niivõrd ülevaatliku teosega Tallinna arhitektuuri ühest omanäolisemast poolest.

Poska maja, Poska 8

Puitvilla oli aastatel 1908-1920 riigimees Jaan Poska (1866-1920) koduks. Algne eluhoone, mille esimesel korrusel paiknes kaks korterit, ehitati 1870. aastal, 1877, 1900 ja 1908 suurendati maja juurdeehitustega, misjärel tegutses hoones esimene eestlaste salong, mis mängis rolli rahvusliku eliidi kujunemisel. Sõdadevahelisel ajal asusid hoones Itaalia saatkond ja Eesti Naisliit, peale natsionaliseerimist ALMAVÜ (Armee, Lennuväe ja Merelaevastiku Abistamise Vabatahtlik Ühing). Interjööris on siiani säilinud peegelvälvidega puitlaed, parkettpõrandad, kahhelahjud, kahe poolega tahvelukused, puittrepp ja osaliselt ka mööbel. Hoone restaureeriti Tallinna linna algatusel 2008. aastal linnavalitsuse esindusruumide ja Jaan Poska muuseumi tarbeks.

Korterelamu, Weizenbergi 29

Moodsa arhitektuuriga, kuid keskkonda sobituv korterelamu Kadrioru südames, Poska ja Weizenbergi tänava nurgal. Arhitektid: Andres Alver, Tarmo Laht, Ulla Mets, Sven Koppel, valminud 1999, pind 1350 m².

Raamatut saab osta muuseumist hinnaga 30€

Täpsemalt:

info@arhitektuurimuuseum.ee
Rotermanni soolaladu, Ahtri 2
tel 625 7000, info 625 7007